

Bài 7: Ai Cập và Lưỡng Hà cổ đại

Trả lời câu hỏi giữa bài Sử 6 Bài 7 (Kết nối tri thức)

Câu hỏi mở đầu trang 29 Bài 7 Lịch Sử lớp 6: Dưới đây là những hình ảnh mô tả chữ viết của người Ai Cập và Lưỡng Hà cổ đại. Em có biết người Ai Cập, Lưỡng Hà đã sáng tạo ra loại chữ viết này thế nào không? Họ đã xây dựng nền văn minh của mình trong điều kiện ra sao?

Lời giải:

* *Chữ viết của người Ai Cập và Lưỡng Hà:*

- Người Ai Cập và Lưỡng Hà đã sáng tạo ra chữ tượng hình (sử dụng hình ảnh để biểu thị những gì muốn nói, sau đó sáng tạo thêm những kí hiệu biểu hiện khái niệm trừu tượng).
- Nguyên liệu được dùng để viết của người Ai Cập là giấy làm bằng vỏ cây Pa-pi-rút. Người Lưỡng Hà dùng một loại cây sậy vót nhọn làm bút viết lên trên những tấm đất sét còn ướt rồi đem phơi nắng hoặc nung khô.

* *Các yếu tố tác động đến sự hình thành và phát triển của nền văn minh ở Ai Cập và Lưỡng Hà*

- Đặc điểm của điều kiện tự nhiên. Ví dụ: Đất đai thống nhất, rộng lớn và nhu cầu trị thủy đã góp phần tạo điều kiện cho việc tập trung quyền lực, hình thành thể chế quân chủ chuyên chế ở Ai Cập và Lưỡng Hà.
- Đặc điểm về kinh tế: hoạt động sản xuất nông nghiệp là ngành kinh tế chủ yếu ở Ai Cập và Lưỡng Hà, điều này chi phối tới đời sống văn hóa – tinh thần của cư dân nơi đây, ví dụ:

+ Sản xuất nông nghiệp phụ thuộc chặt chẽ vào thời tiết, do đó, con người có tâm lý sùng bái các lực lượng siêu nhiên (thần Mặt Trời, Thần sông Nin...).

+ Con người sống định cư ở các đồng bằng ven sông, mặt khác, sản xuất nông nghiệp muốn đạt hiệu quả cao thì cần phải làm tốt công tác trị thủy => thúc đẩy sự ra đời sớm của các nhà nước cổ đại.

- Tài năng và sự sáng tạo của con người.

Câu hỏi 1 trang 31 Lịch Sử lớp 6: Dựa vào 2 đoạn tư liệu (trang 30), hãy chỉ ra những điểm nổi bật về điều kiện tự nhiên ở Ai Cập, Lưỡng Hà cổ đại.

Lời giải:

- Những điểm nổi bật về điều kiện tự nhiên ở Ai Cập và Lưỡng Hà được đề cập trong 2 đoạn tư liệu:

+ Có sự hiện diện của các dòng sông lớn, như: sông Nin (ở Ai Cập), sông Ô-phơ-rát và Ti-grơ (ở Lưỡng Hà).

+ Có các đồng bằng rộng lớn, màu mỡ được hình thành từ quá trình bồi tụ phù sa của sông Nin (ở Ai Cập), sông Ô-phơ-rát và Ti-grơ (ở Lưỡng Hà).

Câu hỏi 2 trang 31 Lịch Sử lớp 6: Hình 4 cho em biết điều gì về sản xuất nông nghiệp của người Ai Cập cổ đại.

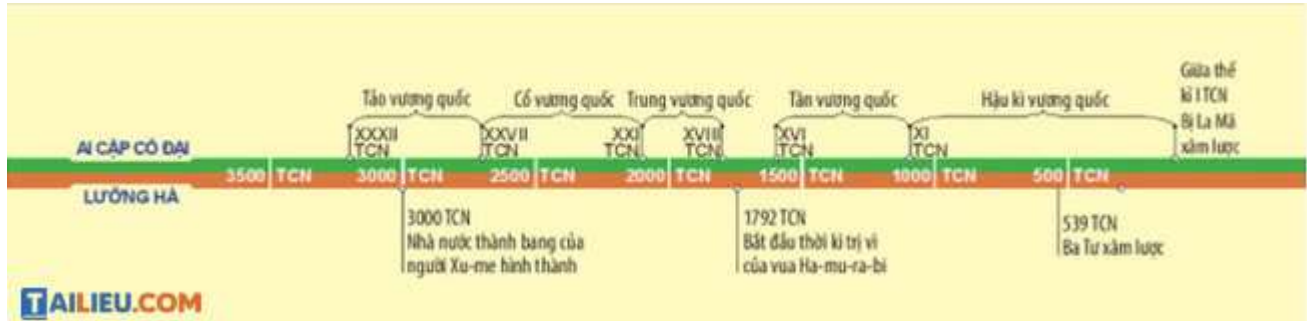
Lời giải:

- Hoạt động sản xuất nông nghiệp của người Ai Cập thông qua hình 4:

+ Sử dụng cày với sức kéo của động vật để sản xuất nông nghiệp.

+ Trồng trọt lương thực và cây ăn quả.

Câu hỏi 3 trang 31 Lịch Sử lớp 6: Dựa vào thông tin trên và khai thác trực thời gian (tr.29), hãy nêu quá trình thành lập nhà nước của người Ai Cập và Lưỡng Hà.

Lời giải:

- Quá trình lập quốc của người Ai Cập:

+ Từ khoảng thiên niên kỉ IV TCN, cư dân Ai Cập đã sống trong các công xã.

+ Khoảng năm 3200 TCN, ông vua huyền thoại có tên là Mô-nét đã thống nhất các công xã (còn gọi là các nôm) thành Nhà nước Ai Cập.

+ Từ đó, Ai Cập đã trải qua các giai đoạn: Tảo kì vương quốc, Cổ vương quốc, Trung vương quốc, Tân vương quốc và Hậu kì vương quốc.

+ Đến giữa thế kỉ I TCN Ai Cập bị La Mã xâm lược và thống trị.

- Quá trình lập quốc của người Lưỡng Hà:

+ Khoảng thiên niên kỉ IV TCN, người Xu-me đến định cư và xây dựng các nhà nước thành bang tại vùng hạ lưu hai dòng sông Ô-phơ-rát và Ti-grơ.

+ Sau đó người Ác-cát, người At-xi-ri, người Babylon,...đã thành lập vương triều của mình, thay nhau làm chủ vùng đất này.

+ Đến thế kỉ III TCN bị Ba Tư xâm lược.

Câu hỏi 4 trang 33 Lịch Sử lớp 6: Nêu những thành tựu văn hóa chủ yếu của Ai Cập và Lưỡng Hà.

Lời giải:

- Những thành tựu văn hóa chủ yếu của người Ai Cập:

+ Tín ngưỡng:

- Sùng bái tự nhiên (tôn thờ nhiều vị thần, như: thần sông Nin, thần Mặt trời...).
- Tin vào sự bất tử của linh hồn (cho rằng sau khi chết, linh hồn có thể trở lại thể xác để hồi sinh => có tục ướp xác).

+ Lịch pháp: sáng tạo ra nông lịch.

+ Chữ viết: Sử dụng chữ tượng hình; Chữ được viết trên giấy làm từ thân của cây Papirut.

+ Toán học: Giỏi về hình học; Biết làm các phép tính theo hệ đếm thập phân.

+ Kiến trúc: Xây dựng được các công trình đồ sộ, kì vĩ. Ví dụ: Kim tự tháp...

- Những thành tựu văn hóa chủ yếu củangười Lưỡng Hà:

+ Tín ngưỡng: Sùng bái tự nhiên (tôn thờ nhiều vị thần, như: thần Mặt trời...).

+ Lịch pháp: Sáng tạo ra nông lịch.

+ Chữ viết: Sử dụng chữ tượng hình; Chữ được viết trên đất sét.

+ Toán học: Giỏi về số học; Sử dụng hệ đếm lấy số 60 làm cơ sở.

+ Kiến trúc: xây dựng được các công trình đồ sộ. Ví dụ: vườn treo Ba-bi-lon...

Giải luyện tập & Vận dụng Bài 7 Sử lớp 6 (Kết nối tri thức)

Luyện tập và Vận dụng 1 trang 33 Lịch Sử lớp 6: Từ các hình ảnh và thông tin ở mục 3, em ấn tượng nhất với thành tựu văn hóa nào của người Ai Cập và Lưỡng Hà? Vì sao?

Lời giải:

- Em ấn tượng nhất với nghệ thuật điêu khắc của cư dân Ai cập cổ đại, thông qua hình ảnh Tượng Nhân sư (hình 7) canh giữ kim tự tháp Kê-ốp.

- Giới thiệu về Tượng Nhân sư:

+ Tượng Nhân sư khổng lồ được làm bằng đá vôi, tạc hình dáng đầu người, thân sư tử nằm trong tư thế phủ phục canh gác cho đền thờ vua Pharaoh Khafre trên cao nguyên Giza, bờ Tây sông Nile của Ai Cập.

+ Đây là bức tượng nguyên khối lớn nhất thế giới, dài 73,5 mét và cao 20,22 m.

+ Theo quan niệm của người Ai Cập, tượng nhân sư (có phần đầu là nam giới, phần thân là sư tử) tượng trưng cho trí tuệ và sức mạnh.

=> Tượng Nhân sư đã cho thấy sự tinh tế, bài tay tài hoa và sự miệt mài sáng tạo nghệ thuật của của người Ai Cập cổ đại.

Luyện tập và Vận dụng 2 trang 33 Lịch Sử lớp 6: Em hãy nêu một số vật dụng hay lĩnh vực mà ngày nay chúng ta đang thừa hưởng từ các phát minh của người Ai Cập và Lưỡng Hà.

Lời giải:

- Một số vật dụng/ lĩnh vực mà ngày nay chúng ta thừa hưởng từ các phát minh của người Ai Cập và Lưỡng Hà:

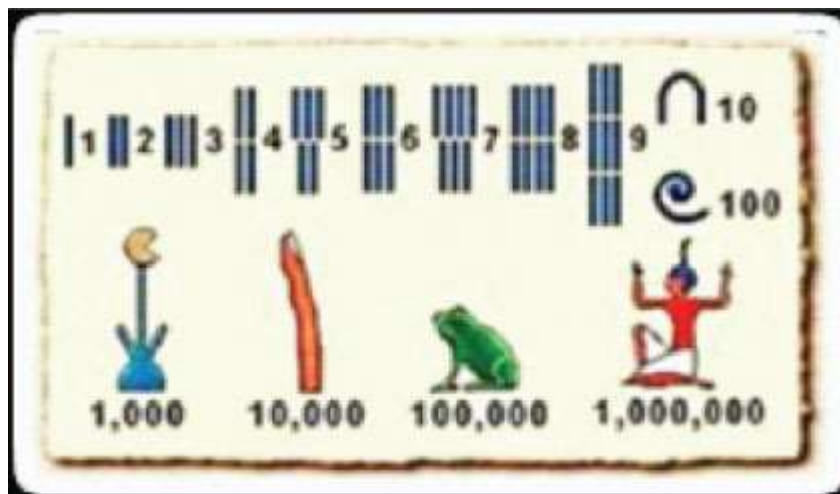
+ Cái cày (sử dụng sức kéo của động vật);

+ Bánh xe.

+ Nông lịch (âm lịch).

+ Phép tính với hệ đếm thập phân và hệ đếm 60.

Luyện tập và Vận dụng 3 trang 33 Lịch Sử lớp 6: Dựa vào bảng chữ số của người Ai Cập dưới đây em hãy làm phép tính: $124 + 321 = ?$ và $1565 - 1243 = ?$ theo cách viết của người Ai Cập cổ đại.

Lời giải:

- Thực hiện phép tính: $124 + 321$

- Thực hiện phép tính: $1565 - 1243$